Nr. 22/2003
1. september 2003

Greiðslujöfnuður við útlönd á fyrri árshelmingi 2003 og erlend staða þjóðarbúsins.

Samkvæmt bráðabirgðauppgjöri Seðlabanka Íslands var 17,9 milljarða króna viðskiptahalli við útlönd á fyrstu sex mánuðum ársins 2003 samanborið við 2,9 milljarða króna halla á sama tíma 2002. Viðskiptahallinn á öðrum ársfjórðungi nam 15,2 milljörðum króna samanborið við 1,5 milljarða króna halla á sama tíma í fyrra. Útflutningur vöru og þjónustu minnkaði á fyrri árshelmingi um 2,3% en innflutningur jókst um 10,2% frá sama tíma í fyrra reiknað á föstu gengi[1]. Hallinn á jöfnuði þáttatekna (launa, vaxta og arðs af fjárfestingum) og rekstrarframlögum nettó var um 9 milljarðar króna á fyrri árshelmingi 2003, nokkru minni en í fyrra.

Greiðslujöfnuður við útlönd í milljörðum króna

Ársfjórðungar:	*Apríl- júní*		*Janúar- júní*	
	2002	*2003*	*2002*	*2003*
Viðskiptajöfnuður	**-1,5**	**-15,2**	**-2,9**	**-17,9**
Útflutningur vöru og þjónustu	79,3	66,4	155,7	137,0
Innflutningur vöru og þjónustu	-75,5	-78,5	-147,0	-145,9
Þáttatekjur og framlög, nettó	-5,2	-3,0	-11,6	-9,0
Fjármagnsjöfnuður	**11,9**	**20,3**	**27,7**	**40,5**
Hreyfingar án forða	14,0	20,4	30,8	40,8
Gjaldeyrisforði (- aukning)	-2,1	0	-3,1	-0,2
Skekkjur og vantalið, nettó	-10,4	-5,2	-24,8	-22,7

Hreint fjárinnstreymi mældist 40,5 milljarðar króna á fyrri árshelmingi 2003 og skýrist að stærstum hluta af erlendum lántökum og skuldabréfaútgáfu í útlöndum, en einnig var 11,8 ma.kr. fjárinnstreymi vegna kaupa erlendra aðila á skuldabréfum útgefnum á Íslandi. Fjárútstreymi vegna erlendra verðbréfakaupa nam 14,1 milljarði króna sem er ríflega helmingi meira en árið áður. Önnur eignamyndun í útlöndum var mikil á fyrri hluta ársins 2003, einkum jukust erlendar innstæður bankanna. Nokkurt fjárútstreymi varð vegna sölu erlendra aðila á eignarhlut sínum í atvinnurekstri á Íslandi á fyrri hluta

[1] Viðskiptavegin gengisvísitala var 9,9% lægri á fyrri árshelmingi 2003 en á sama tímabili í fyrra.

ársins.Gjaldeyrisforði Seðlabankans nam 36,9 milljörðum króna í júnílok og hafði lítið breyst frá ársbyrjun.

Skekkjuliður greiðslujafnaðar er stór og neikvæður á fyrri hluta ársins eins og á sama tímabili í fyrra. Talið er að hann stafi af meira fjárútstreymi, annað hvort meiri aukningu eigna eða lækkun skulda, en tekist hefur að afla upplýsinga um.

Erlendar skuldir þjóðarinnar námu 572 milljörðum króna umfram erlendar eignir í lok júní sl. Hrein skuldastaða við útlönd lækkaði um 9,3 milljarða króna á fyrri árshelmingi 2003 vegna gengishækkunar krónunnar og hækkunar á markaðsvirði erlendrar verðbréfaeignar. Meðfylgjandi yfirlit sýna ítarlegri upplýsingar um greiðslujöfnuðinn við útlönd og erlenda stöðu þjóðarbúsins.

Í dag mánudaginn 1. september 2003 birtist töfluyfirlit um greiðslujöfnuð við útlönd og erlenda stöðu í hagtölum Seðlabankans á heimasíðu hans: (*www.sedlabanki.is*).

Nánari upplýsingar veitir Jakob Gunnarsson, deildarstjóri á tölfræði-sviði Seðlabanka Íslands, í síma 569-9600.

GREIÐSLUJÖFNUÐUR VIÐ ÚTLÖND

Í milljónum króna	**Apríl- júní**		**Janúar - júní**		*Breyting* [1]
	2002	***2003***	***2002***	***2003***	*frá fyrra ári*
Viðskiptajöfnuður	**-1.527**	**-15.180**	**-2.875**	**-17.879**	
Útflutningur vöru og þjónustu	79.254	66.365	155.692	137.016	-2,3%
Innflutningur vöru og þjónustu	-75.533	-78.532	-146.962	-145.907	10,2%
Þáttatekjur og framlög, nettó	-5.248	-3.013	-11.605	-8.988	-14,0%
Vöruskiptajöfnuður	5.230	-6.848	10.734	-119	
Útfluttar vörur f.o.b.	54.194	43.742	107.318	93.121	-3,7%
Innfluttar vörur f.o.b.	-48.964	-50.590	-96.584	-93.240	7,2%
Þjónustujöfnuður	-1.509	-5.319	-2.004	-8.772	
Útflutt þjónusta	25.060	22.623	48.374	43.895	0,7%
Samgöngur	13.003	11.305	25.160	21.869	-3,5%
Ferðalög	5.345	5.395	8.501	8.445	10,3%
Önnur þjónusta	6.712	5.923	14.713	13.581	2,5%
Innflutt þjónusta	-26.569	-27.942	-50.378	-52.667	16,1%
Samgöngur	-9.727	-9.106	-19.231	-18.405	6,2%
Ferðalög	-8.683	-9.873	-15.269	-16.993	23,5%
Önnur þjónusta	-8.159	-8.963	-15.878	-17.269	20,7%
Þáttatekjur, nettó	-5.106	-2.751	-11.075	-8.317	
Tekjur	3.192	5.259	6.882	9.616	55,1%
Laun	1.130	2.572	2.530	4.101	79,9%
Ávöxtun hlutafjár [2]	1.148	1.540	2.378	3.228	50,7%
Vaxtatekjur	914	1.147	1.974	2.287	28,6%
Gjöld	-8.298	-8.010	-17.957	-17.933	10,9%
Laun	-362	-139	-463	-277	-33,6%
Ávöxtun hlutafjár [2]	-578	-353	-764	-1.685	144,8%
Vaxtagjöld	-7.358	-7.518	-16.730	-15.971	6,0%
Rekstrarframlög	-142	-262	-530	-671	
Fjármagnsjöfnuður	**11.883**	**20.341**	**27.703**	**40.543**	
Fjárframlög, nettó	-5	-84	-29	-33	
Fjármagnshreyfingar [3]	11.888	20.425	27.732	40.576	
Hreyfingar án forða	**14.034**	**20.435**	**30.812**	**40.811**	
Bein fjárfesting, nettó	1.124	-9.660	5.161	-1.563	
Innlendra aðila erlendis	-5.055	-452	-5.691	-155	
Erlendra aðila á Íslandi	6.179	-9.208	10.852	-1.408	
Verðbréfaviðskipti, nettó	33.898	64.417	27.840	53.428	
Erlend verðbréf	-568	-6.290	-6.692	-14.096	
Hlutafé	-71	-4.834	-6.537	-12.015	
Skuldaskjöl	-497	-1.456	-155	-2.081	
Innlend verðbréf	34.466	70.707	34.532	67.524	
Hlutafé	173	-1.837	-2.260	-4.292	
Skuldaskjöl	34.293	72.544	36.792	71.816	
Annað fjármagn, nettó	-20.988	-34.322	-2.189	-11.054	
Eignir	-27.545	-42.363	-23.594	-49.548	
Skuldir	6.557	8.041	21.405	38.494	
Gjaldeyrisforði	**-2.146**	**-10**	**-3.080**	**-235**	
Skekkjur og vantalið	-10.356	-5.161	-24.828	-22.664	

1) Breytingin er reiknuð á föstu gengi m.v. meðalgengisvísitölu krónunnar.
2) Arðgreiðslur af hlutafé og endurfjárfestur hagnaður í beinni fjárfestingu.
3) Neikvætt formerki táknar fjárútstreymi vegna eignaaukningar eða skuldalækkunar.

ERLEND STAÐA ÞJÓÐARBÚSINS

Staða í lok tímabils í ma.kr.:	*2000*	*2001*	*2002*	*Mars* 2003*	*Júní* 2003*
I. Erlendar eignir, alls	**315,8**	**421,1**	**405,4**	**406,4**	**484,0**
1 Bein fjárfesting erlendis	56,2	86,7	86,4	86,9	86,7
11 Eigið fjármagn	41,0	66,6	69,8	70,4	72,7
12 Lán til tengdra félaga	15,2	20,2	16,7	16,5	13,9
2 Erlend markaðsverðbréf	186,3	202,5	169,8	168,8	201,6
21 Hlutafé	179,7	188,0	151,3	149,8	181,0
22 Skuldaskjöl	6,6	14,6	18,5	19,0	20,6
221 Skuldabréf	3,6	11,8	16,1	17,2	18,5
222 Peningabréf	3,0	2,8	2,4	1,8	2,1
3 Afleiður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4 Aðrar fjáreignir en forði	39,1	95,2	112,0	114,7	158,9
5 Gjaldeyrisforði	34,2	36,6	37,2	35,9	36,9
II. Erlendar skuldir, alls	**763,4**	**1.007,5**	**986,8**	**984,7**	**1.056,1**
1 Bein fjárfesting á Íslandi	41,4	67,0	69,9	76,4	44,7
11 Eigið fjármagn	33,1	63,6	66,2	72,0	41,7
12 Lán frá tengdum félögum	8,3	3,4	3,7	4,4	2,9
2 Innlend markaðsverðbréf	346,7	468,0	468,3	477,0	571,4
21 Hlutafé	1,2	5,6	7,9	5,7	4,2
22 Skuldaskjöl	345,5	462,4	460,4	471,3	567,1
221 Skuldabréf	299,2	379,4	388,4	392,6	458,8
222 Peningabréf	46,3	83,0	72,0	78,8	108,3
3 Afleiður	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
4 Aðrar erlendar skuldir	375,3	472,4	448,6	431,2	440,1
41 Löng lán	288,1	377,0	295,4	278,9	282,8
42 Skammtímaskuldir	87,2	95,4	153,2	152,3	157,3
III. Hrein staða við útlönd	**-447,6**	**-586,4**	**-581,4**	**-578,3**	**-572,1**
1. Áhættufjármagn, nettó	193,3	202,1	159,9	154,6	218,7
2. Skuldabréf, lán o.fl., nettó	-640,9	-788,5	-741,3	-732,9	-790,8
21 Seðlabankinn	18,6	21,7	20,8	25,9	32,6
22 Hið opinbera	-167,4	-239,6	-225,4	-212,5	-217,0
23 Innlánsstofnanir	-329,5	-377,4	-381,1	-396,0	-433,9
24 Aðrir geirar	-162,6	-193,2	-155,5	-150,3	-172,5
Gengi Bandaríkjadals	*84,47*	*102,95*	*80,58*	*76,48*	*76,38*
IV. Skuldahlutföll: [1]					
11 Hrein staða þjóðarbúsins	-64,0	-76,0	-80,9	-72,4	-70,8
12 Hrein skuldastaða [2]	91,6	102,1	103,2	91,7	97,8
13 Erlend skuldastaða [3]	103,1	121,1	126,5	112,9	124,6
131 þ.a. langtímaskuldir	84,0	98,0	95,2	84,0	91,7

*) Bráðabirgðatölur.
1) Verg landsframleiðsla er reiknuð til sambærilegs gengis og erlend skuldastaða í lok tímabils.
2) Hrein skuldastaða (skuldir að frádregnum eignum) án áhættufjármagns (bein fjárfesting og hlutafé).
3) Verg skuldastaða án áhættufjármagns.